

مستشرقان قلمی

محل مطبعه و اداره :

جفال اوغلانده امنيت
صندوغی جوارنده
شنگول يقوشنده
۲۷ نوسو

امضار :

مسلکمزمووافق آثار
جدیده مع الممنونیه
قبول اولنور

درج ایدلمهین آثاراعاده اولتماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، و سیاستاندره وبالخاصه احوال و شئون اسلامیدر بحث ایدر و هفته ده بر نشر اولنور .

صاحب و مؤسسلری :

آبونه بدلی

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

سنه لکی

تاریخ تأسیسی

غروش

۳۵

ممالک عثمانیه ایچون ۶۵

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی

روبله

۳۰۵

روسیه ۶۰۵

۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

فرانق

۹

سائر ممالک اجنبیه ۱۷

آلتنجی جلد

۸ ربیع الاول پنجشنبه ۲۴ شباط ۳۲۶

عدد : ۱۳۱

ایتمز میسکیزکه : سلطان انبیا علیه اکمل التحایا افدمز حضرتلری
« الايمان يمان والحكمة يمانية » قول جلیلی ایله بزى مباح و ثنا
بیوریور . او حالده بزه و پدر محترم لری بزه عار دکلیدرکه : صدر
اسلامده اک اول بو دین جلیک نصیر و ظهیری بز ینیلیر ایکن
قرون اخیرده بونک عکسلیه مطعون اولدم .

خصوصیه هر طرفده شر و فسادک چوغالدینی و اخلاق عمومیه
ضعف و فساد طاری اولدینی و اجانبک بزى هر جهتدن احاطه
ایتدکاری بر زمانده ممدوح محمدی اولمقدن ابا و اس تککاف ایلیوب
خائب و خاسر قالمق بزم ایچون عار دکلیدر ؟

بنا، علیه علمای یمانیه دن نیاز و احترام ایلرکه بو نصیحتنامه
شرعیه مزى اقطار یمیه ده نشر و تسمیم ایله جهلایی ارشاد و بقی
و عصبانی سکون و اطاعتیه تبدیلیه بذاک مقدور و اجتهاد ایدرک انقیاد
کرده فرمان « اطیعوا لله ... الخ » اولسونلر و من الله التوفیق . »

جاوا مسلمانلری احوالندن

— ۱ —

انسان شویله آسیا خریطه سنی آچوب، بر باقسه، بزم اسکداردن تا
اوسترالیا بویوک آطاسنه قدر متصل اسلام ممالکی اولدینی کوریر :
آناطوللی، عربستان، ایران، هندستان، هند چینی و جاوا ممالکی ... :
بز، خلافت اسلامیه کبی اک مقدس واک قوی برودیمه الهیهیه بوکون
صاحب بولونان عثمانلی مسلمانلری، شو ممالک وسیعه اسلامیته احوال
ووقایعندن پک مجمل بر صورتده بیله خبردار دکلز ... بوتون افکار
و آملزى قدیم وواسع آسیانک اوفاق بریارم اطه سندن عبارت اوروبا
بویوله مشدر . بر آرقداشمزک دیدیکی کبی، مکاتب رشیده ده از برلیدیکز
جغرافیا کتابلردن فرانسه نکه کویلرینه قدر او کره نیرزده، شرق اسلامیته
بایتخلردن بیله خبردار اولمیه لزوم کورمه یز! اعدادی بتیرمش هر
افندی، نابولیونک مارشال لرینی از بردن صایارده از چ درت عصر بوتون
هندستانی لارنده طوتان مسلمان و تورک ایمپراطور لرندن ایکی اوچ
پادشاهک اسمنی بیلمز : سمرقنده، آچده، زنگییارده، بر زمانلر قوی،
مظفر و مترقی اسلام دولترینک تشکل ایتمش اولدینندن ایسه تماماً
یخبردر . لکن آگاه اولمالی بز که جناب عادل مطلق اهل اولمایانلرده
هیچ براماتی بر اقباز ... سنت الهیه سی بویله جاری اوله ککشدر .
بزده، هنوز وقت کچمه مش ایکن، او خارق العاده قیمتدار احسان الهینک
قدرینی بیاملی بز ...

« صراط مستقیم » یوم انتشارندن بری دارالاسلام سکانی یکدیگرینه
طایتمق، الفتلرینی آر تدریمق ایچون، وسع و طاقتک یتدیکی قدر
چالیشوب جبالا مقدر . مأخذ و واسطه بولدقجه، ممالک اسلامیته نکه
ماضی و حالی حقنده خبر و معلومات طوبیلا یوب، قارلرینه و یرمهیه سعی
ایلیمکده در، شیمدی به قدر مصر، آسیای وسطا، بلاد مغرب و آفریقا
واقصای شرق و روسیه مسلمانلرینه دائر، مطرداً شئرن و وقایع نقل
ایتشدی . فقط عالم اسلامیته مهم بر قسمی اولوب، لسان شرقیده

قارشى رفع لوای عصیان ایدن قبائل یمانیهیه خطاباً بالاجماع و الاتفاق
ترتیب و ایکی بیک نسخه سنی اخیراً حظه یمانیهیه نشر و تعمیم
ایتدکاری « النصیحة الشرعية لقبائل الیمانية » سر لوحه لی امضالی
نسخه مطبوعه نکه مالا ترجمه سیدر :

یمن قطعه سنده سرزده ظهور اولوب بوکون « داء العضال » کبی
وجود واحد اسلامیته نکه بر عضوینه اصابتاه اعضای سارمه سنی دخی
رئینده و مضطرب ایدن مرض مهلك شورش و فساد امین اولکیزکه
متفکرین ارباب ایمانی پک درین، پک آجی بر حسن ایله دوشوندیر بیور .
اونلر، او متفکرین یقیناً مشاهده ایدیورلرکه : او فیفای وسیع
اسلامده او کتله مبعجه اسلامیته آراسنده بویله نفاق و شقاقک
وقوعی و منبع دین و احکام اولان امام المسلمین و سلطان العرب و العجم
سلطان محمد خان خامس حضرتلرینه قارشى بوکبی علامت عصیان
و عدم اطاعتک ظهوری معاصر اسلامیته یز . تشیت و تفریق چالیشان
اغیارک تشویقات منافع پرستانه سندن بشقه برشى دکلدر .

بو جهندن بز لر یعنی زیرده واضح الامضا اولان طالبین علم
شریف یمانیهیه فرض اولدرکه : یمنده کی عشار و قبائل بزه ابازا خوانمز
نصایح شرعیه ایله خدمت حسنه ده بولنوب طریق حق و صوابه
عاجزانه دعوت ایدلم . معلوم مامشر اسلامیته مزدک ذات اجل و اعلا
قرآن کریمده « اطیعوا لله ... الخ » و « من احسن قولاً ... الخ »
و « واعتصموا ... الخ » و « یا قومنا اجیبوا ... الخ » کبی دین مبینه
صیانت شعار مسالمنه دعوت بیوریور .

بو اجلدن دیرزکه دکل شق لوای اطاعت ایتک حتی جمله کز
ید واحده انقلاب ایدوب اودست توحید و اتحادی ده امام المسلمین
وامیر المؤمنین سلطان محمد خان خامس حضرتلرینه اوزانه رق عرش
اعتاب خلافت عظمی اطرافنده تخم نفاق و شقاق اکنترک ؛
بولانیق صوده بالق اولامغه متصلدی اولان اعدانک دفع شریته
بذل جان و استطاعت ایدمکیز .

بوکون شه سوزدرکه دولت قویه الشکیمه عثمانیه مز، یمنده کی
آتش فتنه یی اک کوچک بر همتله اطفایه مقتدردر . آنجق حقه کزده
ابدال زلال رحم و شفقت ایلمکده در . نته کیم بالجه تبه زیر دستان
هایونلری خصوصیه بلاد عرب سکانی هر زمان او جویبار الطاف
و عنایتدن حصه مند شکران و سعادت اولمقده در .

بنا علیه بزم کبی مخلص و مشفق اولاد لری کزک . قرداشلر کزک
نصایح شرعیه سنی دیکله مز، وادی بقی و طغیانده عناد و استمرار
ایدسه کر بوندن، بونا بجا معانده کزدن طولایی کیمسه یی لوم و تقییح
ایتموب انجق کندی نفسکیزی تعیب ایدیکز . و بیلکیزکه سفق
دناى مسلمینه . قتل نفوسه، ضیاع امواله، قادیترک طول،
چو جقترک یتیم قالمه لرینه سز سبب اولیورسکیز . و بیلکیزکه حضور
احکم الحاکمین بوندن، بو دو کیزلر قاناردن، ییقیلن خانمانلردن،
یتیم و بیگس قالان صبیان و نسواندن طولایی سز مسئول اوله جقسکیز .
ای یمنده اقامت ایدن پدر و برادر لر مز ! ای محترم قبائل ! تحظر

جاوا مسلمانوں کی ولسنہ غریبہ « جزائر ہند » دنیان اظہار اہالی مسلمانہ سی حقندہ، بوکونہ دکین اعطای معلوماتہ قصور ایلامشدی . یوکون او قصور عزی دہ بر آزا کالہ چالیشیورز .

قام خلافتدہ منتشر بر جریدہ اسلامیکہ، عالم اسلامک بالجلہ نقاط مهمہ سندہ مخابر لری بولمق البتہ لازمدر . « صراط مستقیم » بونک احداثہ او غراشمقدهدر . انجق بوغایہ ایرشجہ یہ قدر بالواسطہ استحصال معلوماتدہ مجبوریدر . ذاتاً مسلمانلر علم و حکمتی نرودہ بولورسہ آلقہ مأموردلر .

ہندچینی، مالاقا بوغازی وفیلیپین ومالای اظہار نرودہ پک چوق مسلمان قارده شریمز وارددر . یالکیز فلمنک تحت حکمنندہ بولونان مسلمانلرک مقدار، ۴۰ میلیونی تجاوز ایدیور . بونلرک بر قسمی، ۳۰۰ سندنبری بار محکومیتی طاشیورلر . اوروپالیلرلہ اولان بوتماستک . یاقین زمانلرہ قدر، جاوالیلرک حیات اجتماعیلرینہ تاثری حس اولونما مقده ایدی . فلمنک مستملکات و تجارت قوم انیالری، بوزنکین قطعہ نک عصارہ سنی اموب اہالی سنی اسیر کبی قوللانندی حالدہ، برقاچ بطاریہ وآلی، اسایش و اطاعت مملکتی تأمینہ کفایت ایتدکن فضلہ، فلمنک مستملکہ سنک توسیع حدودینہ دہ موفق اولمشدی . احوال مملکتی ہیچ بیلمدیکمز دن دولای، وقایعک فلمنک منسابنندن ترشح ایدن ظواہرینہ باقارق و بر آزدہ جاوالیلری مکہ مکرمہ دہ کورن حاجیلرک روایتہ قولاق آصارق، جاوالی قارده شریمز فضلہ حلیم و اسایشجو اولدقلرینہ حکم ایدیوردق . انجق ایکی اوچ سنہ اول صوماترا اظہاسی اہالیسی، فلمنکیلرہ قارشی عصیان ایدوب، اظہادہ کی اوچ، درت بیک کشیلک فلمنک فرقہ سنی اپی زدہ لشاردی . بونک اوزرینہ، اولدنبری جاوالیلر حقندہ تقرر ایتمش فکر بر آرز ص . ارصلمشدی . صوماترا قیامی اوزرینہ، اوزمانلر قریمہ منتشر « ترجمان » رفیقمز شویلہ یازمشدی :

« مسلمان، » تقدیر الہی بہ « بویون بوکر؛ صبر » دن آیریلماز؛ اما انساندر، یشامقده ہیچ بر لذت قالماینجہ دہ اولومدن قورقماز . فلمنکیلرک جبر و ظلمی ہر درلو حدودی آشمش اولمالیدر کہ صوماترالی مسلمان قارده شریمزک، ظالم مستولیلرہ قارشی قیام ایدوب، جسارتدہ کرامت کوستردکلری استخبار اولوندی .

« روس غزتہ لرینک یازدقلرینہ کور صوماترا اختلالی ویرکو مسالہ سندن چیقمش ایتمش . آلرندہ ہیچ برشی بر اقلمایان یرلیلر، واقعا قورشوندن، زہری اوقدن باشقہ دہانہ ویرسینلر؟ .. جانلرندن الیرینی بیقماش بوجاہدلر، ایکی فلمنک قرده غولخانہ سنی ہجوم ایلہ آلمشلر؛ دیگر قرده غولخانہ لک دہ جملہ سی تحت تہلکدہ ایتمش ... اراضی طاغلق، اہالی کاملاً غاصب و ظالم اوروپالیلرہ دشمن اولدیفندن بولر امین دکیش : صوماترا قیامی، فلمنکک بوکون سوندا اظہار نرودہ کی حاکمیتی صارصیورمش ...

« صوماترا قیامہ دار تفصیلات ویرن بر روس غزتہ سی : « دیمک

پک زنکین بواطہ لر اوروپا بویوندریفندن آرتق قورقولمق ایستیورلر! دہ بر آرز متعجبانہ تفکرہ طالیور .. بوندہ تعجبہ محل وارمی یا؟ متصل بویوندریق آلتندہ بولمہ یہ اوکوزدن غیری کیم راضی اولور؟ .. فلمنکیلر بو ۱۹۰۸ قیامی تسکینہ موفق اولمشاردی . لکن صوماترا جزیرہ سنی حالا الیرینہ تماماً کچیردہ مشلدر . بوندن باشقہ صوک سنہ لردہ اصل جاوادہ، یعنی فلمنکیلرک اسکے مستملکہ لرنندہ دخی فکر ملی واستقلال سنہ دن سنہ یہ تراید وکسب وقوت ایتکدہدر . مثلاً بوسنہ بر مسلمان جاوا جزیرہ سی « تالانغ پرنیدو » یعنی « نای امید » نام مستعار شاعرانہ سنی طاقینمش بر ذاتک بر مقالہ سنی یازمشدی . محرر، وطندا شرینی فلمنکجہ تحصیلندن زیادہ، لسان نجیب عرب تدرسنہ تشویق ایلور و بوضورتہ مستولی ظالملرہ قارشی انفعال و نفرتی اظہار ایلوردی .

اوروپا مدینتہ تماس، جاوا مسلمانلر نرودہ دخی، طبق اوروپالیلرہ محکوم دیگر ممالک اسلامیہ دہ اولدینی کبی، ایکی جریان فکری حاصل ایتشد . بوایکی جریاندن بریسی، قطعی بر محافظہ کارلق، دیگر ایسہ دشمنہ کندی سلاحیلہ مقابلہ آرزوسنہ مستند بر نوع تجدد پرولکدر . « نای امید » کبرنجی جریان سالکینندن اولدینی اکلاشیلیور . بوہفتہ آلدیفمز، فرانسیزجہ « مجلہ عالم اسلامی » (Revue du monde musulman) ایکنجی جریانک بوکونکی پارلاق ممثلرندن رادہن [۱] . حسین جاریدینغرات افندیدن و اونک تالیف ایتمش اولدینی آجہ تاریخندن بحث ایدیور . کرک مذکور جریانلری آکلایہرق، جاوالیلرک حیات حاضرہ سنہ کرکسہ مالای سلطنتلرینک اک قویلرندن اولمش اولان آجہ سلطنت اسلامیکہ سنک وقایعی بر آزاوکر نہرک، اوحوالی مسلمانلرینک احوال ماضیہ لرینہ دائر بر فکر جمل ایتمش اولمق ایچون، « مجلہ عالم اسلامیک » مؤلف و تالیف حقندہ یازدقلرینی، کلہ جک ہفتہ، انشاء اللہ، عینا ترجمہ و نقل ایلہرز .

جبل لبنانک وضعیت حاضرہ سی

مسلمانلرک نقطہ نظری

جہانک زنکین واک معمور صدی سزاوار اولان لبنان طاغی بیروت شہرینک شرق جنویسندن بدلتہ شرق شمالیسنہ قدر امتداد ایدوب افقی بروضیت قزانمقدهدر . موقع طبیعیسی، لطافت ہواسی، اراضیسنک قوۃ انباتیہ سیلہ اشتہار ایتدیکی کبی اہالیسنک دہ دکای فطریلری، مسافر پرورلکاری، اجتہاد وغیر تلریلہ تمیز ایتشاردر .

ایشتہ بونک ایچوندرکہ ہر سنہ یاز موسمنندہ اوروپادن، مصر دن، بیروتدن و محال سائرہ دن بیکلر جہ ارباب تجارت ووجاہت، طبیعتک خارقہ صنعتی تمثیل ایدن، او جمال بیکران ایلہ زرنگار ایدمش و بحر سفید ساحلنہ ارکاز ایدیلرک عنان سمایہ قدر یوکسلمش اولان رنگارنگ

[۱] « رادہن » اسکے جاوالساندہ سید، افندی معناسنہ کن « ہادیان » کلہ سی ایلہ « را » ادات احترامندن مرکبدر و اصللرک اسمی اوکنہ کتیریلورہ